

Daoudi gegn Frakklandi

Dómur frá 3. desember 2009

Mál nr. 19576/08

3. gr. Bann við pyndingum

Hælisleitendur. Hryðjuverkamenn. Brottvísun úr landi.

1. Málsatvik

Kærandi, Kamel Daoudi, er alsírskur ríkisborgari, fæddur árið 1974. Hann býr í Frakklandi. Kærandi kom til Frakklands árið 1979 með foreldrum sínum. Hann gekk þar í skóla og vann síðar sem hugbúnaðarverkfræðingur. Foreldrar hans, bræður og systur búa öll í Frakklandi og eins og kærandi hafa þau öll franskan ríkisborgararétt en kærandi fékk franskan ríkisborgararétt 14. janúar 2001.

Frönsk yfirvöld telja að á árunum frá 1999 til 2001 hafi kærandi komist í tengsl við róttæka íslamska hópa og m.a. sótt þjálfun í skæruliðahernaði í Afganistan árið 2001. Kærandi var handtekinn 25. september 2001 en handtakan var liður í aðgerð sem miðaði að því að stöðva starfsemi róttækra íslamskra hópa með tengsl við Al Kaída. Kærandi var grunaður um að undirbúa sjálfsmorðsárás á sendiráð Bandaríkjanna í París. Kærandi var ákærður 2. október 2001 fyrir að taka þátt í skipulagningu hryðjuverkaárásar og fyrir að nota falsað vegabréf. Kærandi var sviptur ríkisborgararétti sínum 27. maí 2002. Þann 15. mars 2005 var kærandi sakfelldur fyrir þá háttsemi sem honum var gefin að sök og var dæmdur í 9 ára fangelsi. Kæranda var einnig bannað að koma aftur á franskt landsvæði að fangelsisrefsingunni lokinni. Á áfrýjunarstigi var fangelsisrefsingin styttniður í sex ára fangelsisvist.

Í apríl 2008 lagði kærandi fram kröfu um að endurkomubannið yrði felld niður. Í sama mánuði var kæranda sleppt úr fangelsi en um leið var hann settur í varðhald stjórnvalda útlendingamála. Þau úrskurðuðu síðan að vísa ætti kæranda úr landi og að senda bæri hann til Alsír. Kærandi óskaði eftir að fá hæli í Frakklandi og að brottvísunarákvörðunin yrði felld úr gildi. Sama dag lagði kærandi fram beiðni á grundvelli 39. gr. reglna Mannréttindadómstóls Evrópu um að dómstóllinn legði til að brottvísunin yrði ekki framkvæmd að svo stöddu. Dómstóllinn beindi þeim tilmælum til franska yfirvalda að vísa kæranda ekki úr landi til Alsír á meðan mál hans væri til meðferðar hjá dómstólnum. Fjórum dögum síðar var kæranda gert skylt að dvelja á tilteknum stað í Frakklandi á meðan málið væri til meðferðar hjá dómstólnum. Af þessum sökum taldi franskur stjórnisýsludómstóll að ekki væri ástæða til að dómstólar fjölluðu um beiðni kæranda um að honum yrði ekki vísað úr landi. Franskur áfrýjunardómstóll hafnaði kröfu kæranda um að felldur yrði úr gildi sá hluti dóms yfir kæranda sem sneri að því að honum yrði vísað varanlega úr landi. Frönsk útlendingayfirvöld neituðu síðan kæranda um hæli í landinu og var sú niðurstaða staðfest af sérdómstól um hælisveitingar. Tekið var fram að í ljósi þátttöku kæranda í róttækum íslömskum hópum væri líklegt að kærandi yrði fyrir ómannúðlegri eða vanvirðandi meðferð alsírsku öryggislögreglunnar. Sérdómstóllinn taldi engu að síður að frönsk lög og alþjóðlegar skuldbindingar franska ríkisins vernduðu ekki einstaklinga sem verulega rökstuddur grunur léki á að væru sekir um aðgerðir sem brytu gegn tilgangi og meginreglum Sameinuðu þjóðanna. Var talið að þetta ætti við um kæranda. Kærandi hefur áfrýjað málinu til æðsta stjórnisýsludómstígs Frakklands.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi hélt því fram að yrði honum vísað úr landi til Alsír væri hætta á að hann yrði beittur ómannúðlegri og vanvirðandi meðferð og að slíkt samrýmdist ekki 3. gr. sáttmálans. Hann hélt því einnig fram að þar sem hann hefði átt heima í Frakklandi frá fimm ára aldri og hefði engin tengsl við Alsír leiddi brottvísunin til of mikillar röskunar á rétti hans til einkalífs og samveru við fjölskyldu samkvæmt 8. gr. sáttmálans.

Niðurstaða

Dómstóllinn tók fram að hann væri meðvitaður um þá hættu sem samfélögum stafaði af hryðjuverkum og hversu mikilvæg baráttan gegn þeim væri. Ríkjum væri því heimilt að ganga nokkuð hart fram þegar við væri að eiga einstaklinga sem tækju þátt í hryðjuverkum. Dómstóllinn yrði engu að síður að meta þá hættu sem kærandi ætti á að verða fyrir ómannúðlegri og vanvirðandi meðferð ef honum yrði vísað úr landi og til Alsír.

Dómstóllinn tók fram að vitað væri að alsírsk stjórnvöld vissu hver kærandi væri og þá alvarlegu glæpi sem hann hefði verið dæmdur fyrir. Ekki skipti meginmáli að ekkert benti til þess að kærandi yrði ákærður í Alsír fyrir brotin sem hann var dæmdur fyrir í Frakklandi. Aftur á móti væri ljóst að í Alsír væru þeir sem tengdust hryðjuverkum handteknir af öryggismálaráðuneyti landsins. Handtökurnar væru ófyrirsjáanlegar og byggðust oft á takmörkuðum lagalegum grundvelli. Íðulega gætu þeir sem handteknir væru með þessum hætti ekki leitað til dómstóla vegna stöðu sinnar eða átt samskipti við lögmenn, lækni eða fjölskyldu sína. Að sama skapi sættu þeir illri meðferð og pyndingum. Dómstóllinn byggði framangreint mat sitt á skýrslum frá nefnd Sameinuðu þjóðanna gegn pyndingum, alþjóðlegum samtökum, bandaríska utanríkisráðuneytinu og breska innanríkisráðuneytinu. Alsírsk yfirvöld hefðu ekki sýnt fram á að þær staðhæfingar sem fram kæmu í skýrslunum væru rangar. Franski sérdómstóllinn í málefnum hælisleitenda hefði einnig talið líklegt að kærandi yrði fyrir ómannúðlegri og vanvirðandi meðferð í Alsír.

Í ljósi alls framangreinds taldi dómstóllinn að franska ríkið myndi brjóta 3. gr. sáttmálans ef kæranda yrði vísað úr landi til Alsír. Dómstóllinn taldi því ekki ástæðu til að fjalla um hvort sama aðgerð myndi brjóta gegn 8. gr. sáttmálans.

Kæranda voru dæmdar 4.500 evrur í málskostnað.